

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **M. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. J. R., advokátom v B., proti povinnému **A. Z.**, bývajúcemu v B., **o vymoženie 19 916,35 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 37 Er 5446/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2011, sp.zn. 18 CoE 6/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 21. apríla 2009, č.k. 37 Er 5446/2007-79 v spojení s opravným uznesením z 24. apríla 2009, č.k. 37 Er 5446/2007-88 návrh bývalej manželky povinného na odklad exekúcie zamietol a zároveň povolil odklad exekúcie na obdobie do právoplatného skončenia konania vedeného na danom súde pod sp.zn. 4 C 150/2009. Rozhodnutie v zamietavej časti odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 56 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok) tým, že odklad exekúcie možno povoliť len na návrh povinného, pričom zákon navrhovateľke – bývalej manželke povinného toto postavenie nepriznáva, a teda návrh na odklad exekúcie nebol podaný oprávnenou osobou. Zároveň však podanie bývalej manželky povinného vyhodnotil ako podnet k postupu podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorý podľa názoru vyslovenom v napadnutom uznesení odôvodňuje povolenie odkladu exekúcie. V podaní bývalá manželka povinného uviedla, že jej manželstvo s povinným bolo rozvedené a nehnuteľnosť (byt č. X. nachádzajúci sa na 5. p. bytového domu na K., so súpisným číslom 411, postavený na parcelách č. X., X. X. a X.. zapísaný na LV č. X.

pre územie K.

a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach bytového domu a na príslušenstve o veľkosti 6372/411766), ktorá je predmetom exekúcie, pripadla v zmysle dohody o vysporiadaní BSM do jej výlučného vlastníctva. Na základe uvedeného sa domnievala, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťať exekúciu. Tiež sa domáhala neplatnosti právneho úkonu (zmluvy o pôžičke a notárskej zápisnice ako vykonateľného exekučného titulu) podľa § 40a Občianskeho zákonníka, z dôvodu absencie jej súhlasu ako manželky povinného s uzatvorením zmluvy o pôžičke, ktorá bola základom pre spísanie notárskej zápisnice č. N 214/2006, Nz 38921/2006, NCR Is 38774/2006, t.j. pre exekučný titul v predmetnej exekúcii. Tento nesúhlas vyjadrila podaním žalobného návrhu. Prvostupňový súd dňa 20. apríla 2009 vylúčil podanie bývalej manželky povinného v časti návrhu na vylúčenie veci a o určenie neplatnosti exekučného titulu na samostatné konanie, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 4C 150/2009, čo by, podľa názoru prvostupňového súdu, v prípade úspechu bývalej manželky povinného ako navrhovateľky znamenalo absenciu vykonateľného exekučného titulu v zmysle § 41 Exekučného poriadku a zastavenie vykonávanej exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku. V prípade vylúčenia vyššie uvedenej nehnuteľnosti z exekúcie by exekučný súd postupoval v zmysle § 57 ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie oprávneného uznesením z 25. januára 2010, sp.zn. 18 CoE 280/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením zmenil tak, že odklad exekúcie predajom nehnuteľností na obdobie do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV, vo veci vedenej pod jeho sp.zn. 4 C 150/2009, povolil. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Uviedol, že bývalá manželka nie je účastníkom konania na strane povinného, lebo tou je len manželka. Bývalá manželka by bola zúčastnenou osobou na konaní len za predpokladu, že by predmetom exekúcie bol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti ako osoba, ktorá má k veci majetkové právo. To, či predmetná nehnuteľnosť je vylúčená z exekúcie celkom, alebo do exekúcie náleží spoluvlastnícky podiel k nej, je otázkou, pre vyriešenie ktorej súd prvého stupňa správne povolil odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa názoru odvolacieho súdu povolením odkladu exekúcie ako takej (všetkých zákonom predpokladaných spôsobov exekúcie voči povinnému), by však prvostupňový súd neúmerne zasiahol do práv oprávneného, keďže výkon exekúcie môže i naďalej smerovať a byť vedený proti majetku vo výlučnom vlastníctve povinného. Mal za to, že prvostupňový súd správne

poukazoval na vyvolané konanie posudzovania relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Keďže odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. rozhodnutie o povolení odkladu exekúcie zmenil vo výroku uvedenom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie oprávneného uznesením z 9. novembra 2010 sp.zn. 5 Cdo 201/2010 uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie O.s.p. s tým, že odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a zmätočné, čo malo za následok porušenie práva dovolateľa na spravodlivé súdne konanie a odňatie možnosti dovolateľa konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. septembra 2011 sp.zn. 18 CoE 6/2011 uznesenie Okresného súdu Bratislava IV č.k. 37Er 5446/2007-79 zo dňa 21. apríla 2009, v znení opravného uznesenia č.k. 37Er 5446/2007-88, zo dňa 24. apríla 2009 zmenil tak, že odklad exekúcie predajom nehnuteľnosti: bytu č. X nachádzajúceho sa na 5. poschodí bytového domu na K., so súpisným číslom 411. postavený na parcelách č. X, X., X. a X, zapísaný na LV č. X. pre územie K. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach bytového domu a na príslušenstve o veľkosti 6372/411766 na obdobie do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV vo veci vedenej pod jeho sp.zn. 4C 150/2009, povolil. Z predloženého spisového materiálu ustálil, že predmetné exekučné konanie začalo dôjdením podania - návrhu na vykonanie exekúcie, súdnemu exekútorovi dňa 28. júna 2007 a je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je notárska zápisnica N 214/2006, Nz 38921/2006, NCRIs 38774/2006 spísaná dňa 5. októbra 2006 Mgr. A. P.. notárskym kandidátom notára Mgr. S. K.. Uvedenou notárskou zápisnicou povinný, ako dlžník, vyjadril svoj súhlas s exekúciou na všetok hnutel'ny a nehnuteľný majetok za účelom uspokojenia pohľadávky pôvodného veriteľa V. G., narodeného X., vo výške 600.000,- Sk vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke zo dňa 5. októbra 2006 uzavretej medzi povinným, ako dlžníkom a V. G., ako veriteľom. Za nespornú považoval skutočnosť, že manželstvo D. Z., narodenej X. a povinného bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 11C/182/05-47 zo dňa 16. novembra 2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20. januára 2007. Pôžička, ako i notárska zápisnica slúžiaca ako exekučný titul vznikli teda mesiac pred rozvodom manželstva,

pričom bývalá manželka povinného nebola účastná ani zmluvy o pôžičke zo dňa 5. októbra 2006, ani notárskej zápisnice o vyhlásení povinnej osoby o súhlase s exekúciou N 214/2006, Nz 38921/2006, NCRIs 38774/2006 spísanou dňa 5. októbra 2006 Mgr. A. P.. Súdny exekútor v predmetnom exekučnom konaní po tom, ako bola pripustená zmena účastníkov exekučného konania na strane oprávneného, zvolil ako spôsob vedenia exekúcie predaj nehnuteľnosti: bytu č. X. nachádzajúceho sa na 5. poschodí bytového domu na K., so súpisným číslom 411. postavený na parcelách č. X., X., X. a X. zapísaný na LV č. X. pre územie K. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach bytového domu a na príslušenstve o veľkosti 6372/411766, čo bolo dôvodom, že bývalá manželka povinného podala dňa 16. marca 2009 návrh na vylúčenie veci z exekúcie a návrh na odklad exekúcie. V tomto návrhu poukázala na to, že na základe dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov pripadol byt, na ktorý je vedená exekúcia, do jej výlučného vlastníctva. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 4. decembra 2008 pod č. V34051/08. Tento návrh bývalej manželky povinného bol vylúčený na samostatné konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal odvolací súd na ustanovenie § 64 Exekučného poriadku, ktorý predpokladá, že spôsob vykonania exekúcie určí exekútor, okrem zriadenia exekučného záložného práva, pričom exekútor môže vykonať exekúciu v jednom exekučnom konaní aj niekoľkými spôsobmi. V tomto prípade zvolil poverený exekútor ako spôsob exekúcie predaj nehnuteľnosti. Z dôvodu, že exekučné konanie začalo po zániku manželstva, a teda aj po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, bývalá manželka nie je účastníčkou konania na strane povinného, lebo tou je len manželka. Bývalá manželka je zúčastnenou osobou pri predaji nehnuteľností ako osoba, ktorá má k veci iné majetkové alebo vecné právo (§ 135 ods. 2 a nasledujúce Exekučného poriadku). To, či exekvovaná nehnuteľnosť je vylúčená z exekúcie celkom alebo do exekúcie náleží spoluvlastnícky podiel k nej, je práve otázka riešená Okresným súdom Bratislava IV vo veci sp.zn.4 C 150/2009. Preto považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý povolil odklad exekúcie do vyriešenia tohto sporu s poukazom na ustanovenie § 56 ods. 2 Exekučného poriadku za vecne správne. Povolením exekúcie ako takej (teda zo všetkých zákonom predpokladaných spôsobov exekúcie voči povinnému) v takom rozsahu, v akom povolil odklad súd prvého stupňa, by však tento neúmerne zasiahol do práv oprávneného z dôvodu, že výkon exekúcie môže i naďalej smerovať a byť vedený proti majetku vo výlučnom vlastníctve povinného (mzda, peniaze na účte a podobne) postihnuteľným niektorým z iných spôsobov uvedených v § 63 Exekučného poriadku. Preto odvolací súd prvostupňové rozhodnutie o povolení odkladu exekúcie vo výroku s poukazom na ustanovenie § 220 O.s.p.

zmenil a časovo limitujúcim spôsobom obmedzil vedenie exekúcie na označený byt, ale neobmedzil exekúciu na iný majetok povinného.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením vo výroku, ktorým povolil odklad exekúcie zruší a konanie o povolenie odkladu exekúcie zastaví. Zároveň navrhol, aby mu boli priznané trovy konania. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Mal za to, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je ani zmienka o tom, ako sa odvolací súd vysporiadal so skutkovou a právnou argumentáciou oprávneného uvedenou v odvolaní, ktorá bola podložená relevantnou judikatúrou a stanoviskami vyšších súdov. Porušil tak právo oprávneného na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a opäť spôsobil nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia, keď ignoroval aj záväzný právny názor dovolacieho súdu uvedený v rozhodnutí sp.zn. 5 Cdo 201/2010. Navyše porušil aj ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p., keď v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal z iného zákonného ustanovenia, na základe ktorého bolo údajne možné predpokladať, že exekúcia bude zastavená, účastníkov však ohľadom tejto skutočnosti nevyzval na vyjadrenie. Namietal, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vôbec nie je zrejmé, čo chcel ním súd povedať. Uznesenie odvolacieho súdu považoval za nedôvodné a nepreskúmateľné ako po skutkovej, tak i po právnej stránke. Podľa názoru oprávneného závery prvostupňového súdu, ako aj závery odvolacieho súdu, vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu, bez znalosti obsahu exekučného spisu a sú právne nesprávne. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci. Osobitne poukazoval na to, že na základe protestu prokurátora bolo rozhodnutie správy katastra, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho, práva bývalej manželky povinného k spornému bytu zrušené a bol obnovený pôvodný právny stav.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr

to, či dovolanie oprávneného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Záver o prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. nie je možné vyvodiť len z toho, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho uznesenia, resp. či formálne odôvodnil svoje uznesenie odkazom na ustanovenie § 220 O.s.p. (ako tomu bolo v posudzovanej veci). V zmysle tohto zákonného ustanovenia je prípustnosť dovolania založená na rozdielnosti (odlišnosti) uznesenia odvolacieho súdu v napadnutej časti v porovnaní s uznesením súdu prvého stupňa. O rozdielnosť ide v takom prípade, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci boli posúdené oboma súdmi rozdielne. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozhodnutia, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.). Za zmenu uznesenia súdu prvého stupňa odvolacím súdom možno považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd po vecnej

stránke zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahrádza ho svojim iným (rozdielnym) rozhodnutím o veci.

V posudzovanej veci súd prvého stupňa okrem iného rozhodol tak, že povolil odklad exekúcie na obdobie do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 4 C 150/2009. Odvolací súd síce vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa mení, odklad exekúcie predajom nehnuteľností na obdobie do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV vo veci vedenej pod jeho sp.zn. 4 C 150/2009 však tiež povolil. Z uvedeného je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene uznesenia, odvolací súd v porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa, rozhodol o odklade exekúcie predajom označenej nehnuteľnosti rovnako. Ako to vyplýva aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia, uznesenie okresného súdu „zmenil“, v tejto časti ho však považoval za vecne správne. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa svojim rozhodnutím obmedzil odklad exekúcie len na predaj nehnuteľnosti (tzv. „bytu“), teda potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v tej časti, v ktorej bol odklad exekúcie predajom nehnuteľnosti aj súdom prvého stupňa povolený.

Oprávnený teda napadol dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktoré treba považovať za uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Keďže nejde o prípad uvedený v ustanovení § 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p., prípustnosť jeho dovolania bolo potrebné posudzovať podľa § 239 ods. 2 O.s.p. V posudzovanej veci odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto neprichádza do úvahy.

Nejde ani o prípady, v ktorých by bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, resp. o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 239 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania zo skutočnosti, že odvolací súd nerešpektoval záväzný právny názor odvolacieho súdu uvedený v uznesení sp.zn. 5 Cdo 201/2010 zo dňa 9. novembra 2010, je potrebné uviesť, že uvedená námietka nie je

vecne dôvodná. Odvolací súd po tom, ako bolo jeho rozhodnutie zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti a zmätočnosti, uvedené nedostatky vytýkané dovolacím súdom odstránil.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

So zreteľom na oprávneným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom

chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad však v danej veci nejde.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje

za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Je preto nepochybné, že jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo bol odklad výkonu rozhodnutia predajom nehnuteľnosti povolený. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek oprávneného.

Možno preto zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na odôvodnenie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 551/2012 zo dňa 30. januára 2012, v ktorom ústavný súd konštatuje, že právne názory najvyššieho súdu, ktorým založil prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) O.s.p. z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu, boli predmetom posudzovania aj v inej rozhodovacej činnosti ústavného súdu a ústavný súd sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.

Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku oprávneného o porušení povinnosti odvolacieho súdu v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. Podstatou uvedeného zákonného ustanovenia je snaha zákonodarcu zamedziť vydávanie prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t.j.

rozhodnutí vydávaných na základe takých ustanovení, ktorými sa súd prvého stupňa nezaoberal a ku ktorým sa účastníci konania nemali možnosť vyjadriť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť k ich preukázaniu dôkazy. Sudcov iný právny názor, než je názor účastníkov konania, môže súd účastníkom v priebehu konania oznámiť. Účelom oboznámenia účastníkov konania s tzv. predbežným právnym posúdením veci je zameranie dokazovania na sporné skutočnosti tak, aby sa vyslovený predbežný názor sudcu potvrdil alebo vyvrátil.

Podľa § 213 ods. 2 O.s.p., ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu poučovacej povinnosti odvolacieho súdu. Podstatou tejto povinnosti je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, a teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej.

V prejednávanej veci však o takýto prípad nešlo z dôvodu, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol len svoj právny názor (je pravdou, že rozdielny od súdu prvého stupňa), ako ďalej v konaní pokračovať v prípade úspechu bývalej manželky povinného v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 4 C 150/2009. Uvedený právny názor však nesúvisel s daným konkrétnym rozhodovaním odvolacieho súdu a nebol právnym základom pre jeho rozhodnutia vyjadrené vo výroku napadnutého uznesenia.

Dovolateľ napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnym posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2013

**JUDr. Vladimír Magura, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová